

Voorbij markt en munt Europa naar een duurzame Unie

**Resolutie vastgesteld door
het GroenLinks-congres
van 25-1-1997**

Uitspraak 1

GroenLinks zet zich in voor een verdieping van de samenwerking in de Europese Unie. De totstandkoming van een politieke unie verdient voorrang boven de voltooiing van de economische en monetaire integratie. Deze politieke unie moet de Europese instellingen in staat stellen om sociale, ecologische en veiligheidsproblemen aan te pakken waarvoor niet langer louter nationale oplossingen bestaan.

De Europese Unie kan haar huidige geloofwaardigheids crisis alleen te boven komen als de herziening van het Verdrag van Maastricht de basis legt voor een groener en sociaal Europa. Een Europa dat democratisch georganiseerd is en vrede en veiligheid binnen én buiten haar grenzen bevordert.

Uitspraak 2

Opname van Midden- en Oost-Europese landen in de EU vergroot de veiligheid van alle Europeanen. Geen enkele andere staat in of rondom Europa mag bij voorbaat worden uitgesloten van EU-lidmaatschap. Kandidaat-lidstaten moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a) de mensenrechten en de rechten van minderheden respecteren;
- b) stabiele democratieën en rechtsstaten zijn;
- c) ernstige onderlinge en interne conflicten hebben bijgelegd;
- d) gelijktijdig met de interne-marktwetgeving, ook de sociale en milieuwetgeving van de EU ten uitvoer leggen.

De EU dient op haar beurt aan de kandidaat-lidstaten meer economische hulp te verlenen, ruimere markttoegang en steun voor de opbouw van de civiele samenleving.

Ook als de Intergouvernementele Conferentie mislukt, dient de EU haar toetredingsbelofte gestand te doen. Daartoe dient dan voor het einde van de eeuw een nieuwe IGC te worden gehouden.

De afschaffing van politieke en economische grenzen tussen staten mag niet beperkt blijven tot het Europese continent. Juist omdat de EU geen onbeperkt aantal landen kan opnemen zonder haar eigen verdiensten teniet te doen, moet zij zich inzetten voor de versterking van andere samenwerkingsverbanden op mondiaal en regionaal niveau.

Uitspraak 3

De Europese instellingen en de lidstaten dienen het subsidiariteitsbeginsel te respecteren. Dit beginsel moet het debat over de taken van de EU niet frustreren, maar juist inspireren. De EU en haar lidstaten dienen maximale ruimte te scheppen voor samenwerking tussen lagere overheden, met name in grensgebieden.

Harmonisatie van nationale wetgevingen inzake cultuur, onderwijs en strafrecht is ongewenst. De talenrijkdom van Europa dient te worden beschermd, ook binnen de Europese instellingen.

De Europese Unie en de lidstaten dienen een einde te maken aan overbodige en buitensporig gedetailleerde regelgeving, bureaucratistische procedures, fraude en verspilling.

Uitspraak 4

Het EU-verdrag dient vereenvoudigd en verduidelijkt te worden tot een Europese grondwet die invulling geeft aan het Unieburgerschap. Daartoe dienen in het Verdrag te worden vastgelegd:

- a) een lijst van grondrechten, ontleend aan onder meer het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en het Sociaal Handvest;
- b) een schorsings- en royementsclausule voor lidstaten die zich schuldig maken aan systematische schending van grondrechten of sabotage van Europese besluiten;
- c) een anti-discriminatiebepaling die discriminatie naar geslacht, seksuele voorkeur, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere mening, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, leeftijd of handicap expliciet verbiedt maar de lidstaten alle ruimte laat om positieve actie te voeren voor groepen op achterstand;
- d) het recht op toegang tot bestuurlijke informatie;
- e) het recht op collectieve juridische actie;
- f) de mogelijkheid van EU-wijde referenda.

De gang naar het Europees Hof van Justitie dient voor zowel Unieburgers als migranten van buiten de EU gewaarborgd te zijn. Migrantengedienenen na vijf jaar legaal verblijf in de Unie het Europees burgerschap te kunnen verkrijgen.

Alle belanghebbenden hebben het recht om deel te nemen aan inspraak- en bezwaarschriftprocedures, alsmede juridische procedures, ongeacht staatsburgerschap en woonplaats.

Er dient een Europees offensief tegen extreem-rechts te komen.

Uitspraak 5

Ter bevordering van democratie, openbaarheid, rechtszekerheid en doelmatigheid in de EU zijn de volgende institutionele wijzigingen noodzakelijk:

- a) Het Europees Parlement krijgt medebeslissingsrecht bij alle wetgeving waarover de Raad van Ministers bij (gekwalificeerde) meerderheid besluit, grotere controle over andere besluiten van Raad en Commissie, het laatste woord over de gehele gemeenschapsbegroting, initiatiefrecht, een versterkt enquête-recht, het recht om Commissarissen individueel te benoemen en te ontslaan, en het recht om de eigen zetel te kiezen.
- b) Openbare besluitvorming bij (gekwalificeerde) meerderheid wordt regel in de Raad van Ministers.
- c) Het initiatiefrecht alsmede de uitvoerende en controlerende bevoegdheden van de Europese Commissie worden versterkt.
- d) Het Europees Hof van Justitie krijgt volledige rechtsmacht over alle wetgeving en besluitvorming in de EU.
- e) De Europese Rekenkamer krijgt grotere bevoegdheden in de strijd tegen fraude en verspilling.

Kwaliteit, begrijpelijkheid en snelheid van wetgeving dienen te worden verhoogd; de handhaving moet worden verbeterd.

Ter bescherming van de invloed van kleinere lidstaten dient de Europese Commissie één Commissaris uit elke lidstaat te tellen. De stemverhoudingen in de Raad van Ministers mogen niet gewijzigd worden ten gunste van de grote lidstaten.

Uitspraak 6

Het Sociaal Protocol moet in het Verdrag worden opgenomen. Voor alle sociale wetgeving dient de medebeslissingsprocedure te gelden.

De EU dient normen voor de minimale hoogte van minimumloon en bijstand vast te leggen. Deze normen behoren afhankelijk te zijn van het gemiddeld inkomen in de afzonderlijke lidstaten, en dienen alle burgers het bestaansminimum te garanderen. Als gevolg hiervan mogen de minimumnormen van de afzonderlijke lidstaten niet dalen. Daarnaast dient de EU haar sociale dimensie te versterken door eisen te stellen aan de sociale bescherming in brede zin: sociale voorzieningen, sociale verzekeringen, beschermende wetgeving en col-

lectieve diensten ten behoeve van de laagst-betalenden.

Het nieuwe Verdrag moet een werkgelegenheidshoofdstuk bevatten, dat de EU sociaal-economische en fiscale instrumenten geeft voor werkloosheidsbestrijding.

Europese en nationale maatregelen zijn noodzakelijk om belemmeringen voor grensarbeiders en migrerende werknemers weg te nemen.

Uitspraak 7

Duurzame ontwikkeling moet een hoofddoelstelling worden in het EU-verdrag. Duurzaamheid dient richtinggevend te zijn voor alle Europese beleidsterreinen. Bij de harmonisatie van nationale regels moet de EU zich richten op een zo hoog mogelijk niveau van bescherming. Lidstaten dienen altijd strengere eisen te kunnen stellen ter bescherming van milieu en volksgezondheid, ook als deze het vrije verkeer van goederen en diensten hinderen. Bij projecten met grensoverschrijdende milieugevolgen moeten de strengste milieunormen van de betrokken gebieden gelden.

In het Verdrag moet een energiehoofdstuk komen, gericht op energiebesparing, duurzame energiebronnen en sluiting van kerncentrales.

Het streven naar doorrekening van milieukosten in de prijzen van producten en diensten dient te worden vastgelegd in het Verdrag. Dat moet leiden tot onder meer:

- a) Europese ecotaxen, waaronder een CO₂/energieheffing;
- b) vergroening van de BTW;
- c) invoering van BTW op vliegtickets en accijns en BTW op kerosine, om te beginnen voor intra-Europese vluchten;
- d) een lastenverschuiving van arbeid naar milieubelastende activiteiten.

Voor alle milieumaatregelen, inclusief ecotaxen, dient de medebeslissingsprocedure te gelden.

De noodzakelijke hervorming van het EU-landbouwbeleid dient enerzijds te worden aangegrepen om prijs- en inkomenssteun voor boeren te koppelen aan voorwaarden inzake milieumaatregelen, natuurbescherming en -ontwikkeling en landschapsonderhoud, anderzijds te zorgen voor invoering van productiebeheersingssystemen in plaats van prijsbeheersingssystemen. Voor ondersteuning van de omschakeling naar ecologische landbouw en streekgeïmporteerde producten dienen binnen de EU-landbouwbegroting meer middelen te worden vrijgemaakt. Aan de gesubsidieerde export van landbouwoverschotten moet een einde komen. De rechten van dieren dienen in het Verdrag te worden opgenomen. In het belang van een duurzame visserij moet de EU overgaan tot een forse vangstbeperking voor de Europese vissersvloot. Daarnaast dient regelgeving te worden ontwikkeld die behoud van zee-ecosystemen garandeert.

Uitspraak 8

De voltooiing van de EMU dient te worden uitgesteld totdat:

- a) in het EU-verdrag de basis is gelegd voor een effectiever Europees beleid ten aanzien van milieu, sociale bescherming, minimumbelastingtarieven en werkgelegenheid;
- b) de EMU-deelnemers zich hebben verplicht tot financiële en monetaire solidariteit met de lidstaten die nog niet tot de EMU zijn toegelaten.

Het Europees Parlement moet de bevoegdheid krijgen om de toekomstige Europese Centrale Bank op afstand te controleren. Het Stabiliteitspact is schadelijk en overbodig.

Uitspraak 9

De Europese structuurfondsen dienen uitsluitend te worden ingezet ten behoeve van de armste lidstaten en van grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten.

De controle op rechtmatigheid, doelmatigheid en duurzaamheid van Europese subsidies dient te worden versterkt.

De EU dient actieve steun te geven aan economische ontwikkeling, ecologische modernisering en democratisering in Midden- en Oost-Europa, in het Gemenebest van Onafhankelijke Staten en in het Middellandse-Zeegebied.

De toenemende betrokkenheid van de EU bij naburige regio's mag niet ten koste gaan van de relaties met andere ontwikkelingslanden. De toegang van ontwikkelingslanden tot de Europese markt moet aanzienlijk worden vergroot. De EU-gelden voor ontwikkelingssamenwerking dienen doelmatiger te worden besteed, waarbij armoedebestrijding en duurzame voedselproductie prioriteit krijgen. Dit kan door de Lomé-verdragen voortaan zo op te zetten dat alle minst ontwikkelde landen onder de werking van Lomé vallen. Tevens moeten de verdragen gedifferentieerder worden opgezet (Lomé à la carte).

De EU moet het voortouw nemen bij het stellen van sociale en ecologische randvoorwaarden aan de wereldhandel. Dergelijke afspraken dienen vooraf te gaan aan verdere liberalisering van de wereldmarkt. De EU moet binnen de WTO met name politieke en juridische ruimte bevechten voor eco-importhefingen. De opbrengst daarvan dient volledig te worden teruggesluisd naar ontwikkelingslanden, ten behoeve van projecten voor duurzame ontwikkeling. Voor producten uit de 48 armste landen dienen alle andere importtarieven te worden afgeschaft.

Uitspraak 10

Het gemeenschappelijk Europees buitenlands en veiligheidsbeleid moet zich richten op de versterking van de mondiale rechtsorde en op de vermindering van spanningen tussen staten en volkeren.

Het buitenlands- en veiligheidsbeleid van de

EU dient doortastender en democratischer te worden. Dat vergt:

- a) versterking van de uitvoerende rol van de Europese Commissie, onder meer door benoeming van één Commissaris tot Mevrouw of Meneer GBVB;
- b) gekwalificeerde meerderheidsbesluitvorming in de Raad van Ministers;
- c) volwaardige controlebevoegdheden voor het Europees Parlement;
- d) vertegenwoordiging van de lidstaten door de EU in de VN-Veilighedsraad; daartoe moeten Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk hun permanente zetel opgeven.

Van de EU als economische grootmacht mag een veel actievere bijdrage aan conflictpreventie en -beheersing binnen en buiten Europa worden verwacht. Bij de beheersing van crises dient de EU allereerst geweldloze instrumenten te benutten, zoals early warning, bemiddeling, economische hulp, steun van vredesinitiatieven ter plekke en embargo's. De EU dient steun te verlenen aan niet-gouvernementele organisaties die zich toeleggen op geweldloze conflictpreventie en bemiddeling in crisisgebieden. Tevens dient de EU de oprichting van een Civiel Vredeskorps te overwegen.

Inzet van militaire middelen in EU-verband vergt een VN-mandaat en goedkeuring door het Europees Parlement. Lidstaten dienen het recht te hebben om niet mee te doen aan dergelijke vredesoperaties. Na afloop van een interventie dient de EU zich in te spannen voor duurzame stabiliteit en opbouw van de civiele samenleving.

De NAVO en de WEU moeten zo snel mogelijk worden opgeheven. De EU dient zich te verplichten tot versterking van de OVSE.

Zowel VN als OVSE moeten de beschikking krijgen over permanente militaire eenheden van voldoende sterkte. Deze militairen dienen tevens getraind te zijn in bemiddeling en hulpverlening. In afwachting van deze permanente VN-eenheden dienen tijdelijke VN-vredesmachters in te grijpen bij ernstige schendingen van mensenrechten of genocide. Indien nodig, moeten VN en OVSE een beroep doen op de NAVO voor vredesbewarende of vredesherstellende operaties.

De wapenproductie en wapenhandel moeten tot een minimum worden beperkt. Aan de wapenindustrieën van de lidstaten dient de EU strenge exportbeperkingen op te leggen, door middel van een vergunningstelsel. Informatie over wapenproductie en -handel dient openbaar te zijn. Subsidiering van wapenproductie moet worden verboden.

Uitspraak 11

GroenLinks wijst voortgaande Europese samenwerking inzake justitie en politie af, zolang het Verdrag geen waarborgen bevat voor de rechtsmacht van het Europees Hof van Justitie, de bescherming van individuele grondrechten, het medebeslissingsrecht van het Europees Parlement, het volledig initiatief-

recht van de Europese Commissie en openbaarheid van besluitvorming.

Ook Europol en het Verdrag van Schengen moeten aan deze eisen gaan voldoen. Het Verdrag van Schengen dient te worden opgenomen in het EU-verdrag. Vrij verkeer van personen moet gelden voor alle EU-burgers én migranten. De EU dient te streven naar visumvrij verkeer met zoveel mogelijk derde landen. Bij de verstrekking van visa in andere landen mogen Europese ambassades geen onnodige bureaucratische of financiële belemmeringen opwerpen.

De EU dient voorrang te geven aan de totstandkoming van een gemeenschappelijk visum-, migratie- en asielbeleid, dat recht doet aan het Vluchtelingenverdrag van Genève en andere internationale verdragen. Dit behelst gekwalificeerde meerderheidsbesluiten in de Raad van Ministers, met parlementaire medezeggenschap en juridische controle. De Europese asielwetgeving dient een bodem van minimumnormen te vormen voor de nationale wetgeving. Invoering van het principe van evenredige lastenverdeling dient een einde te maken aan de negatieve beleidsconcurrentie tussen de lidstaten. Van de totstandkoming van een Europees Fonds voor Vluchtelingen, dat de lidstaten compenseert voor de opvang en integratie van vluchtelingen, dient de Nederlandse regering een harde eis te maken bij onderhandelingen over de jaarlijkse begroting, over de Financiële Perspectieven en over de Eigen Middelen van de EU. Het Europees Hof van Justitie dient de asielvoorwaarden te kunnen toetsen aan het Verdrag van Genève. Daarbij dient ook vervolging wegens seksuele voorkeur als asielgrond te worden erkend.

Het subsidiariteitsbeginsel moet strikt worden toegepast in justitie- en politiezaken. Harmonisatie van drugsbeleid is uit den boze. Europol moet een speciale milieudivisie krijgen.

Uitspraak 12

Europese integratie met meerdere snelheden is in beginsel ongewenst. Het mag niet de inzet, maar hoogstens de uitkomst zijn van de onderhandelingen over verdragswijziging. Versterkte samenwerkingsverbanden, waarvan een of meer lidstaten (nog) niet meedoen, zijn alleen aanvaardbaar indien:

- het beleidsterrein betreft die dringend om een Europese aanpak vragen;
  - geen enkele lidstaat onvrijwillig wordt uitgesloten van deelname;
  - geen vaste kopgroep van lidstaten ontstaat;
  - de bevoegdheden van de Europese instellingen, de gemeenschapsbegroting en de positie van de kleinere lidstaten niet worden aangetast;
  - voor nieuwe lidstaten een in tijd beperkte overgangsregeling wordt vastgesteld.
- Lidstaten moeten het recht krijgen om uit de EU te treden.

Wijzigingen van het Verdrag dienen te worden onderworpen aan een referendum onder alle Unieburgers, voorafgaand aan de nationale ratificatieprocedures. Zo niet, dan dient in elk geval Nederland een referendum te houden over het nieuwe Verdrag.

De tekst inclusief toelichting is te vinden op het BBS.

Kies in het hoofdmenu voor de keus [Partij-bureau] en zoek het op in [Ophalen].

Milieuvergunning

Op donderdagavond 27 maart a.s. organiseert de Werkgroep Milieu van GroenLinks Amsterdam in cafe Eik en Linde, Plantage Middenlaan 22 een discussieavond over 'De praktijk van de milieuvergunning'. Aanvang 20 uur, toegang gratis.

Hoe gaat dat nou in de praktijk met de milieuvergunning die bedrijven moeten hebben als ze willen functioneren? Is het moeilijk om aan een vergunning te komen? Werken de bedrijven mee? Is de overheid een beetje soepel? En hoe zit het met de milieu-vereisten waaraan bedrijven moeten voldoen? Zijn de normen een beetje reëel of onnodig opgeschroefd? Is het milieu voor bedrijven een steeds groter wordende kostenpost of een stok achter de deur om efficiënter en goedkoper te werken?

Handhaven de milieu-ambtenaren nog een beetje of vereenzelvigen zij zich zo met de bedrijven dat zij overtredingen van de regels met de mantel der liefde bedekken?

Hoe effectief is de milieuvergunning als instrument van de overheid om de kwaliteit van het milieu te beschermen en te verbeteren? Over dit soort vragen gaat de discussieavond.

Sprekers zijn:

Frens Dijkman,

hoofd van de afdeling Waterhuishouding van Rijkswaterstaat in Haarlem

Geert Mos,

hoofd van de afdeling milieuwetten en vergunningen van de Milieudienst van Amsterdam

Wim Grothuis,

hoofd van de afdeling veiligheid, gezondheid, milieu en kwaliteitszorg van Akzo-Nobel in Amsterdam Noord

Na de pauze is het woord aan politici om conclusies te trekken en te vertellen hoe het beter moet. Achter de discussietafel zitten:

Marijke Vos,

Europese marsen

Op 14 juni, aan de vooravond van de Eurotop in Amsterdam, zullen uit heel Europa mensen samenkomen in een gezamenlijk protest tegen werkloosheid, armoede en sociale uitsluiting. Onder dat motto starten half april vanuit allerlei Europese landen marsen naar Amsterdam. Een Frans initiatief dat onderhand in heel Europa gehoor heeft gekregen. M.n. vakbonden, werklozenorganisaties en organisaties van dak- en thuislozen hebben elkaar in deze campagne gevonden.

Begin juni zullen de marsen bij Hulst (Zeeland), Tilburg, Maastricht en Winschoten in Nederland aankomen. Het is de bedoeling dat de mensen die naar Nederland zijn komen lopen, op hun weg naar Amsterdam ondersteund worden door tal van activiteiten. Om te beginnen vrij praktisch met eten, drinken, onderdak en EHBO. Verder kunnen ook Nederlanders zich bij de internationale marsen aansluiten.

Maar daarnaast zijn allerlei andere initiatieven denkbaar.

Zo kunnen de lopers door gemeentebesturen onthaald worden, kan er een manifestatie plaatsvinden met sprekers uit de mars, kerkdiensten met internationale gasten, het gezamenlijk aanbieden van petitie's enz. In Nederland zullen de volgende plaatsen worden aangedaan: Goes, Zierikzee, Rotterdam, Den Haag, Leiden, Haarlem, Tilburg, Den Bosch, Maastricht, Roermond, Weert, Eindhoven, Veghel, Oss, Tiel, Culemborg, Nijmegen, Arnhem, Wageningen, Utrecht, Stads kanaal, Emmen, Coevorden, Hoogeveen, Meppel, Zwolle, Epe, Amersfoort en Hilversum. Op 14 juni vindt in Amsterdam de slotmanifestatie plaats te midden van acties en activiteiten die tussen 12 en 17 juni georganiseerd worden door het platform 'Naar een Ander Europa'.

Dit platform, waarvan GroenLinks deel uitmaakt, vraagt om ondersteuning door afdelingen en raadsfracties in plaatsen die door de marsen worden aangedaan. De meest recente informatie over de marsen is te krijgen bij Suzan Dulfer van het Samenwerkingsverband Mensen zonder betaald Werk (tel. 030-2314122) of Jacqueline Heerkens van het secretariaat van het Platform (020-4222712).

Nadere informatie is op te vragen via de bon op de achterpagina.

woordvoerder milieu voor GroenLinks in de Tweede Kamer

Friso de Leeuw

milieu-gedeputeerde in de provincie Noord-Holland en lid van de PvdA

Ernst Bakker,

D66-wethouder voor milieu in Amsterdam

De discussie wordt in goede banen geleid door Vera Dalm, coördinator van het Milieucentrum Amsterdam. Zij zal ervoor zorgen dat ook de mensen in de zaal aan het woord komen.

Verdere inlichtingen:

Klaas Breunissen (020-4281875) en Silke Wallenburg (020-6868807)